

UCHWAŁA Z DNIA 30 CZERWCA 2005 R.
SNO 32/05

Przewodniczący: sędzia SN Wiesław Błuś (sprawozdawca).
Sędziowie SN: Helena Ciepła, Mirosław Bączyk.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny na posiedzeniu bez udziału Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego, z udziałem protokolanta w sprawie sędziego Sądu Okręgowego po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2005 r., w związku z zażaleniem sędziego na uchwałę Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 11 maja 2005 r., sygn. akt (...), w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych

uchwalił:

zaskarżoną u c h w a ł ę uchylić i sprawę p r z e k a z a ć Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu d o p o n o w n e g o r o z p o z n a n i a .

U z a s a d n i e n i e

Zarządzeniem z dnia 5 kwietnia 2005 r. Prezes Sądu Okręgowego, na podstawie art. 130 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) zarządził natychmiastową przerwę w czynnościach służbowych sędziego Sądu Okręgowego, z uwagi na istotne interesy służbowe.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uchwałą z dnia 11 maja 2005 r., sygn. akt (...), zawiesił sędziego Sądu Okręgowego w czynnościach służbowych.

Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego, postanowieniem z dnia 20 maja 2005 r., postawił temu sędziemu zarzut, że „w okresie od 2000 r. do września 2003 r. w A. będąc sędzią sprawozdawcą w sprawach gospodarczych: z powództwa Spółdzielni Mieszkaniowej „P.(...)” w A. przeciwko (...) Sp. z o.o. w A. oraz w sprawie z powództwa Miejskiego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w A. przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej „P.(...)” w A. pomimo bliskich kontaktów osobistych z Prezesem tejże Spółdzielni złożyła oświadczenia, iż nie łączą ją z nim żadne stosunki osobiste, co skutkowało oddaleniem wniosku o wyłączenie jej od rozpoznawania tych spraw, a nadto rozpoznawała inne sprawy gospodarcze, w których stroną była wyżej wymieniona Spółdzielnia, co mogło wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jej bezstronności, jak również udzielała porad prawnych Prezesowi Spółdzielni w toczących się sprawach”.

Zażalenie na wyżej wymienioną uchwałę złożyła sędzia Sądu Okręgowego i zarzucając jej:

- uchybienie postanowieniom przepisu art. 127 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. (...) polegające na niesporządzeniu uzasadnienia odpowiadającego wymaganiom określonym w tym przepisie,
- niewyjaśnienie wszystkich kwestii, a w szczególności niewskazanie jakie to istotne interesy służbowe uzasadniały wydanie zaskarżonej uchwały wniosła o uwzględnienie zażalenia i uchylenie zaskarżonej uchwały.

W piśmie adresowanym do Sądu Najwyższego – Sądu Dyscyplinarnego Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Apelacyjnego wniosła o nieuwzględnienie zażalenia i utrzymanie zaskarżonej uchwały w mocy, zaś stająca przed sądem sędzia Sądu Okręgowego podtrzymała zarzuty i wnioski zawarte w zażaleniu.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenie sędziego Sądu Okręgowego jest zasadne.

Zgodnie z treścią art. 127 cyt. ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, zwanej dalej u.s.p., rozstrzygnięcia zapadające w toku postępowania dyscyplinarnego wymagają z urzędu uzasadnienia na piśmie. Do rozstrzygnięć, o których mowa w tym przepisie, należy zaliczyć najogólniej rzecz ujmując wyroki sądu dyscyplinarnego, postanowienia i to zarówno wydawane przez rzecznika dyscyplinarnego jak i przez sąd dyscyplinarny oraz uchwały podejmowane przez sąd dyscyplinarny w warunkach określonych w art. 80 oraz w art. 129 – 131 u.s.p. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że uzasadnienie wyroku zapadającego w toku postępowania dyscyplinarnego powinno odpowiadać warunkom o jakich mowa w art. 424 k.p.k. W kwestii dotyczącej postanowień, przepisy nie określają wprawdzie precyzyjnie warunków, którym powinno odpowiadać uzasadnienie postanowienia, to jak najbardziej za zasadny należy uznać pogląd ugruntowany w orzecznictwie i w doktrynie, że uzasadnienie tego orzeczenia powinno wskazywać wszystkie istotne przesłanki, którymi kierował się organ wydający postanowienie, a w konsekwencji powinno wyczerpująco wyjaśniać przede wszystkim podstawę faktyczną postanowienia, a w miarę potrzeby wskazywać także przesłanki prawne (por. T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski: Komentarz do prawa o ustroju sądów powszechnych i ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, Warszawa 2002, s. 383 i oraz powołane tam orzecznictwo i literatura). Z podobną sytuacją mamy do czynienia w przypadku uchwał podejmowanych w toku postępowania dyscyplinarnego. Żaden przepis u.s.p. nie określa warunków jakim powinno odpowiadać uzasadnienie uchwały. Również stosowane odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego (art. 128 u.s.p.) nie dają żadnych wskazówek w tym zakresie. Nie oznacza to jednak, że wymóg sporządzenia uzasadnienia na piśmie uchwały sądu dyscyplinarnego, o którym mowa w art. 127 u.s.p. jest czysto formalnym obowiązkiem spoczywającym na

tym organie procesowym. Należy przecież pamiętać, iż uchwały te zapadają w niezwykle istotnych kwestiach, dotyczących wymiaru sprawiedliwości w szerokim rozumieniu znaczenia tego pojęcia. I tak dotyczą wydania zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej sądowej lub administracyjnej (art. 80 u.s.p.) oraz zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych (art. 129 – 131 5 u.s.p.). Z tych właśnie powodów uzasadnienie uchwały, podejmowanej w trybie art. 130 § 2 u.s.p., powinno wskazywać jakimi przesłankami kierował się sąd dyscyplinarny podejmując decyzję. Powołany wyżej przepis określa, że przyczyną zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych może być schwytywanie go na gorącym uczynku popełnienia przestępstwa, albo jeżeli ze względu na rodzaj czynu dokonanego przez sędziego powaga sądu lub istotne interesy służbowe wymagają natychmiastowego odsunięcia sędziego od wykonywania obowiązków służbowych. Podjęcie decyzji o zastosowaniu tego środka wobec sędziego wymaga wielkiej ostrożności i rozwagi oraz powinno być uznane za czynność nadzwyczajną, za dokonaniem której przemawia wzgląd na dużą szkodliwość czynu i stopień zawinienia albo wzgląd na wyjątkowo negatywny odbiór społeczny zachowania sędziego (por. T. Ereciński, J. Gudowski, J. Iwulski: Komentarz ..., s. 388). Należy także pamiętać, że postępowanie w przedmiocie zawieszenia sędziego w czynnościach służbowych jest postępowaniem dwuinstancyjnym. Nie budzi zatem wątpliwości, iż sąd odwoławczy aby skutecznie dokonać kontroli instancyjnej, musi mieć do dyspozycji również takie uzasadnienie uchwały sądu dyscyplinarnego z treści którego będzie mógł poznać i ocenić powody podjęcia takiej, a nie innej decyzji.

W sprawie będącej przedmiotem postępowania odwoławczego mamy do czynienia z sytuacją, w której z uwagi na daleko posuniętą lakoniczność uzasadnienia uchwały Sądu pierwszej instancji, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny nie ma możliwości poznania motywów podjęcia tej uchwały. Tak więc doszło do obrazy art. 127 u.s.p., co musiało spowodować uchylenie uchwały Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny rozpoznając ponownie sprawę powinien podjąć uchwałę, której uzasadnienie będzie pozwalało na poznanie motywów tej decyzji, bez względu na to czy będzie to uchwała o zawieszeniu, czy też niezawieszeniu, sędziego w czynnościach służbowych.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny, na podstawie art. 436 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., ograniczył rozpoznanie zażalenia do pierwszego z podniesionych przez skarżącą uchybień, bowiem okazało się to wystarczające do wydania orzeczenia, zaś rozpoznanie w tej sytuacji pozostałych zarzutów byłoby przedwczesne.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny orzekł jak na wstępie.